

होशेय ग्रंथ

लेखक : होशेय

काळ : होशेय पुस्तकाची भविष्यवाणी सुमारे स्थिर पूर्व ७६० ते ७२२ दरम्यान लिहिली गेली.

होशेयचे जीवन एक प्रतीक (अध्याय १-३)

- ❖ **अध्याय १:** परमेश्वराच्या आदेशानुसार होशेयने गोमेर नावाच्या जारिणीशी लग्न केले. हे लग्न म्हणजे इसाएलने परमेश्वरासोबत केलेला करार मोडून केलेल्या घोर आध्यात्मिक व्यभिचाराचे ज्वलंत प्रतीक होते. त्यांच्या मुलांना इज्जेल, लो-रुहामा (दया न पावलेली) आणि लो-अम्मी (माझे लोक नव्हत) अशी प्रतीकात्मक नावे देण्यात आली. या नावांनी स्पष्ट केले की देवाचा न्याय आता सुरु होणार आहे; इसाएलच्या राज्याचा अंत होईल, दया मिळणार नाही आणि देव त्यांना आपले लोक मानणार नाही. मात्र, याच क्रोधाच्या मध्यभागी, देवाने वचन दिले की, भविष्यात तो त्यांना पुन्हा आपले 'पुत्र' म्हणून स्वीकारेल, कारण त्याचे प्रेम अटळ आहे.
- ❖ **अध्याय २:** या अध्यायात देवाचा विवाह-करार तोडल्यामुळे आलेला संताप आणि अंतिम पुनर्स्थापनाचा कळवळा दिसून येतो. परमेश्वर आपल्या बेझमान मंडळीवर (इसाएल) न्याय करील, तिची समृद्धी काढून घेईल, जेणेकरून तिला जाणीव होईल की तिचा खरा दाता कोण आहे. पण न्यायानंतर, देव आपल्या मंडळीला प्रेमाने वनात घेऊन जाण्याचे आणि तिच्या हृदयाशी धीर येईल असे बोलण्याचे वचन देतो. देव तिला अखोर खिंड ('आशेचे दार') करील आणि न्याय, नीतिमत्ता, दया आणि करूणा यांमध्ये तिला कायमसाठी आपली वाग्दत्त करील, असा तो दृढ संकल्प करतो.

❖ अध्याय ३: देवाच्या अखंड प्रेमाचे सर्वात मोठे प्रात्यक्षिक या अध्यायात आहे. होशेयला आज्ञा मिळाली की, गोमेर बेझमानी करून दूर गेल्यावरही, त्याने तिला परत जाऊन विकत घ्यावे आणि तिच्यावर पुन्हा प्रेम करावे. होशेयने तिला मोल देऊन परत मिळवले. ही कृती दर्शवते की, इस्साएलने कितीही पाप केले असले तरी, परमेश्वर तिला तिच्या पापाच्या बंधनातून मुक्त करून परत मिळवील. भविष्यात इस्साएलचा राजा, सरदार आणि यज्ञ यांवाचून काही काळ विनाश होईल, पण शेवटी ती परमेश्वराकडे भय आणि नम्रतेने परत येईल.

इस्साएलाचा अधर्म आणि शिक्षा (अध्याय ४-१०)

- ❖ अध्याय ४: परमेश्वर इस्साएलवर त्यांच्या पापांसाठी आणि ज्ञानाच्या अभावासाठी गंभीरपणे वाद दाखल करतो. देशात सत्य, दया, खून आणि व्यभिचार यांचा ऊत आला आहे, पण सर्वात मोठा दोष हा आहे की, "ज्ञानाच्या अभावी माझ्या लोकांचा नाश झाला आहे. तू ज्ञानाचा अव्हेर केलास म्हणून मीही तुझ्या अव्हेर करीन; म्हणजे अर्थात मी याजकाचे काम तुला करू देणार नाही; तू आपल्या देवाचे नियमशास्त्र विसरलास म्हणून मीही तुझ्या मुलांना विसरेन." (होशेय ४:६). याजक आणि संदेष्टे स्वतःच पापांत बुडालेले असल्याने, ते लोकांना मार्गदर्शन करू शकले नाहीत. देवाचे ज्ञान गमावल्यामुळे लोकांची नैतिकता नष्ट झाली आणि ते हट्टी कालवडीसारखे होऊन पापाच्या मार्गावर स्थिर राहिले.
- ❖ अध्याय ५: याजक, राजे आणि सामान्य लोक या नेतृत्व स्तरावरील लोकांवर विशेष शासनाची घोषणा केली आहे. ते मूर्तीपूजा आणि परकीय मदतीच्या भ्रमात अडकले आहेत. त्यांची दुष्ट कर्म त्यांना देवाकडे वळू देत नाहीत. जेव्हा संकटात सापडलेले लोक देवाला शोधण्यासाठी गुर-ढोरे घेऊन येतील, तेव्हा देव त्यांना सापडणार नाही, कारण तो त्यांना अंतरला आहे. परमेश्वर सिंहासारखा येऊन हल्ला करेल आणि कोणालाही त्यांना वाचवता येणार नाही, कारण त्यांनी विवाह-कराराचा भंग केला आहे.
- ❖ अध्याय ६: इस्साएलचा पश्चात्ताप खोटा आहे. संकटात सापडलेले लोक म्हणतात, "चला, आपण परमेश्वराकडे परत जाऊ," पण त्यांचे चांगुलपण हे सकाळच्या दहिवराप्रमाणे क्षणिक आणि लवकर नष्ट होणारे आहे. या अध्यायात होशेयने देवाचा सर्वात महत्वाचा नियम सांगितला: देव यज्ञाचा नाही तर दयेचा भुकेला आहे, आणि होमार्पणांपेक्षा देवाचे ज्ञान त्याला

आवडते (होशेय ६:६). केवळ धार्मिक विधी नव्हे, तर खन्या दयेचे पालन आणि वैयक्तिक संबंध हेच देवाला प्रिय आहेत.

- ❖ **अध्याय ७:** इस्साएलचा अर्थात् इतका वाढला आहे की, तो भटारीने तापवलेल्या भट्टीसारखा जळत आहे. त्यांचे नेते कपटाने भरलेले आहेत. एफ्राइम राष्ट्रांमध्ये मिसळून न उलथलेल्या भाकरीसारखा झाला आहे—तो कोणासाठीच उपयोगी नाही. परकीय राष्ट्रांनी त्याची शक्ती खाऊन टाकली, पण त्याला हे कळले नाही. ते देवाकडे न वळता, खुळ्या पारव्यासारखे इजिप्त आणि अश्शूरकडे मदतीसाठी जातात, पण तेथे त्यांना केवळ देवाचा न्याय मिळेल.
- ❖ **अध्याय ८:** इस्साएलने देवाचा करार मोडला आहे आणि राजे नेमताना देवाला विचारले नाही. त्यांनी केवळ स्वतःच्या फायद्यासाठी सोन्या-चांदीच्या मूर्ती केल्या, ज्यामुळे त्यांचा विनाश अटल आहे. होशेयने शक्तिशाली शब्दांत सांगितले: "ते वान्याची पेरणी करून वावटळीची कापणी करतात" (होशेय ८:७). त्यांनी विश्वास ठेवलेल्या परकीय राष्ट्रांमुळे इस्साएलला गिळून टाकले जाईल आणि तो राष्ट्रांमध्ये टाकाऊ भांड्यासारखा होईल.
- ❖ **अध्याय ९:** त्यांच्या पापांमुळे आणि आध्यात्मिक व्यभिचारामुळे इस्साएलला आनंदात राहण्यास मनाई आहे. देव त्यांच्यापासून निघून जाईल आणि यामुळे ते राष्ट्राराष्ट्रांतून भटकणारे (निर्वासित) असे होतील. ज्या मूर्तीवर त्यांनी विश्वास ठेवला, त्या त्यांची लाज उघड करतील. होशेय स्पष्ट करतो की, देवाचा त्याग केल्याने येणारी शिक्षा अत्यंत कठोर आणि सर्वांगीण असेल, आणि त्यांचा गौरव त्यांना मिळणार नाही.
- ❖ **अध्याय १०:** इस्साएल समृद्ध झाला (उफाड्याने वाढणारा द्राक्षीचा वेल), पण जितका समृद्ध झाला, तितक्या जास्त मूर्ती आणि वेद्या त्याने बनवल्या. त्यांची समृद्धीच त्यांच्या पापाचे कारण बनली. त्यांच्या राजाचा नाश होईल आणि शोमरोन नाश पावेल. संदेष्टा त्यांना शेवटची ताकीद देतो: "तुम्ही आपणांसाठी नीतिमत्त्वाची पेरणी करा... पडीत जमीन नांगरून काढा" (होशेय १०:१२). अन्यथा, त्यांना आपल्या पापांची विनाशकारी कापणी करावी लागेल.

कळवळा आणि अंतिम वाग्दान (अध्याय ११-१४)

- ❖ अध्याय ११: हा अध्याय देवाचे प्रेम आणि न्यायामधील आंतरिक संघर्ष दर्शवतो. देव आठवण करून देतो की, त्याने इस्साएलवर पित्याप्रमाणे प्रेम केले, त्याला इजिप्तमधून बोलावले आणि प्रेमरज्जुंनी त्याला ओढले. पण इस्साएलने वारंवार बेझमानी केली. देव आपल्या क्रोधात ओरडतो: "मी तुला कसा सोडून देईन?" आणि स्वतःच्या हृदयाला सांगतो: "माझे हृदय खळबळले आहे, माझ्या कळवळ्यास ऊत आला आहे" (होशेय ११:८). देवाचे सर्वात मोठे आश्वासन हे आहे की, "मी देव आहे, मनुष्य नव्हे"—त्याचा क्रोध क्षणभंगुर आहे, पण त्याचे प्रेम अनंत आहे.
- ❖ अध्याय १२: देव आपल्या लोकांना याकोबाचे उदाहरण आठवतो. याकोबाने कपट केले, पण शेवटी त्याने रङ्गून देवाबरोबर झागङ्गून करूणा भाकली. देव इस्साएलला याच मार्गाचे अनुसरण करण्यास सांगतो: "म्हणून तू आपल्या देवाकडे वळ; दया व न्याय ह्यांचे पालन कर; आपल्या देवाची प्रतीक्षा करून राहा" (होशेय १२:६). देवाने त्यांना संदेष्ट्यांच्या द्वारे सांगितले, पण त्यांनी विसरून मूर्तीपूजा केली.
- ❖ अध्याय १३: हा अध्याय इस्साएलच्या समूळ विनाशाची भविष्यवाणी करतो. एफ्राइमने देवाला विसरून मूर्तीपूजा केली, त्यामुळे तो सिंहासारखा येऊन हल्ला करेल. त्यांच्या तृप्त झाल्यावर त्यांना देव विसरला(जसा त्यांना चारा मिळाला तसे ते चरून तृप्त झाले; ते तृप्त झाले तेव्हा त्यांचे हृदय उन्मत झाले आणि ते मला विसरले. - होशेय १३:६). पण याच धडकी भरवणाऱ्या न्यायाच्या वेळी, देव मृत्यू आणि अधोलोकावर आपल्या अंतिम विजयाची घोषणा करतो: "प्रसूत होणाऱ्या स्त्रीच्या वेदना त्याला लागतील; तो अक्कलशून्य मुलगा आहे, कारण तो गर्भाशयाच्या द्वारानंजीक योग्य वेळी येत नाही.

अधोलोकाच्या तावडीतून मी त्यांना उद्धरीन काय? मृत्यूपासून त्यांना मुक्त करीन काय? अरे मृत्यू, तुझ्या महामाऱ्या कोठे आहेत? अरे अधोलोका, तुझ्याकडून होणारा विनाश कोठे आहे? माझ्या दृष्टीपासून कळवळा लपला आहे. (होशेय १३:१३,१४).

❖ अध्याय १४: हे पुस्तक पश्चात्ताप आणि पुनर्स्थापनेच्या शक्तिशाली आवाहनाने समाप्त होते. होशेय लोकांना त्यांच्या सर्व पापांची कबुली देऊन "शब्दांनिशी" परमेश्वराकडे वळण्याची विनंती करतो. देव ताबडतोब उत्तर देतो: "मी त्यांना वाटेवर आणीन, त्यांच्यावर मोकळ्या मनाने प्रीती करीन, कारण त्यांच्यावरचा माझा राग गेला आहे" (होशेय १४:४). इस्साएल भूकमलाप्रमाणे फुलेल, हिरव्यागार सरूसारखा फळ देईल. अंतिम निष्कर्ष हा आहे की, परमेश्वराचे मार्ग सरळ आहेत, आणि ज्ञानी लोक त्यानुसार चालतील, पण पातकी त्यांत अडखळून पडतील-- होशेय १४:९